

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

DE || LIBERTATE || CHRISTIANA ||

Lensaeus, Johannes

Antverpiae, 1590

Capvt VII. Propter variarum tentationum pericula, nullam esse libertatis in hac vita securitatem: quæ ad perfectam libertatem requiritur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46059](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46059)

*Resp. 11. ad
obsecrationem
Vinc.*

quit, exēunt cogitationes malæ. Hactenus Basilius, in regulis breuioribus Interrogatione 75. Denique & Prosper, quod peccetur, id totū diabolo adscribi negat oportere: qui in peccantium flagitiis, inquit, est illecebrarum adiutor, non voluntatum credendus est esse generator. Itaque etsi in hominum aduersantium conatibus, diaboli præcipuè feram malevolentiam formidare debeamus; non tamen hæc impeditur distinctio: qua nos, ceu triplici hostium acie, vulgò dicimur impugnari, à carne, mundo & diabolo: quòd & caro nostra propitios habeat impetus, suasque ipsa faces admoveat, omni etiam remoto externo tentatore: & impiorum mūdus per seipsum immundus, suaque ipsius prauitate in maligno positus, non idcirco nulla perfectione sanctorum societatem infestaret, quia nullus malignus spiritus instigat.

CAPVT VII.

Propter variarum tentationum pericula, nullam esse libertatis in hac vita securitatem: quæ ad perfectam libertatem requiritur.

QUÆ cum ita sint, quis bona mente præditus illos audiendos putet, qui ita securitatem (sine qua perfectæ libertatis constare ratio non potest) in hac vita constituent, vt credi etiam hoc dicant oportere, non in finem vsque perseveraturos? Absurdum enim profusum est, mediis in periculis, quæ nobis tot hostium cunej instructissimi faciunt, securitatem ponere, atque in bello pacem esse dicere. Sed & perniciosum est, inter confertissimos hostes stantem, falsa & subdola prædicatione securitatis, sollicitudinis ac timoris cautionem nudare. Denique præposterum est, huic velle vitæ tribuere, propter quod allequendum ex ea migrare sancti semper omnes cupierunt. Simeon ille iustus, ait Cyprianus, qui verè iustus fuit, qui fide plena, Dei

*Serm. 4. de
mortalitate.*

præcepta seruauit; cum ei diuinitus respõsum fuisset, quod non antè moreretur, quàm Christum vidisset, & Christus infans in templũ cum matre venisset: agnouit in Spiritu natũ esse iam Christum, quo viso, sciuit citò se esse moriturum: lætus itaque de morte proxima & de vicina accensione securus, accepit in manibus puerum, & benedicens Deum exclamauit, & dixit: Nunc dimittis seruum tuum Domine, secundũ verbum tuum in pace: probas scilicet & contestans, tunc esse seruis Dei pacem, tunc liberam & tranquillam quietem, quando de istis mundi turbinibus extracti, sedis & securitatis æternæ portum perimus: quando hac expuncta morte, ad immortalitatem venimus. Illa est enim nostra pax, illa fida tranquillitas, illa stabilis & firma & perpetua securitas. Cæterũ quid aliud in mundo, quàm pugna aduersus diabolum quotidie geritur? quàm aduersus iacula eius & tela, conflictationibus assiduis dimicatur? hæc aliaque plura D. Cyprianus, per fatuum esse demonstrans, aliquam in hac vita securitatem fingere, prætextu libertatis, quæ hinc imperfecta tribuitur. Liberi enim sumus quidem à peccati & diaboli seruitute, sed tanquam pulsa febrĩ, aut grauibus diuturnisque vinculis resolutis, languor & imbecillitas remanet, per quam lapsu facili corruimus iterum, nisi in gratiam incumbentes, ac sicut facer canit Psalmus, Habitantes in adiutorio altissimi, celesti eius fulcimento & protectione muniamur. Inconstantia enim, vt ait Sapiens, concupiscentiæ, transuertit sensum sine malitia. Nam cum modò sedata est, nullaque tentatione commota, modò per æstus quosdam suos exsurgit atque intumescit: tum bona quidem illa, sed imbecilla voluntas, paulo momento huc illuc impellitur. Eam ob rem admonet per scripturam diuina vox, vt qui existimat stare se, videat ne cadat, *1. Cor. 10.* Tanquam enim in lubrico consistentes, vel leui saepe

tenia-

*Proverb. 27.**Rom. 11.**Psalm. 129.*

tentationis vento deijcitur. alio quoque in loco sic
 repressus est humanæ præsumptionis tumor, diuinæ
 Sapientiæ verbis: Ne glories in crastinum, nesciens
 quid superuentura pariat dies. Sic & gentilis Christia-
 ni, aduersus Iudæum insolescentis, est in epistola ad
 Romanos castigata iactatio: Dicis, inquit, fracti sunt
 rami, vt ego inserar: bene, propter incredulitatem fra-
 cti sunt. Tu autem fides. Noli altū sapere, sed time.
 Si enim Deus naturalibus ramis nō perpercit, ne fortè
 nec tibi parcat. Vide ergo bonitatem & seueritatem
 Dei: in eos quidem qui ceciderunt seueritatem, in te
 autem bonitatem Dei, si permanseris in bonitate. alio-
 qui & tu excidèris. Satis id sibi perspectum censebat
 feruentior ille ceteris discipulus, nunquam se negatur-
 rum esse: at idem non multo pòst, ad vnus ancillula
 vocem perterrefactus, negauit. Ergo iusti, inquit Au-
 gustinus, qui viuunt ex fide, sic vident iniustum quid
 illi euenturum sit, vt tamen timeant & sibi. Quid
 enim sint hodie, sciunt; quid cras futuri sint, nesciunt.
 Modò ergo videbunt iusti, & timebunt. Quando au-
 tem ridebunt? quando transierit iniquitas, quando
 transuolauerit tempus incertum. Nunc autem & qui
 iniustus est, cōuersus poterit iustus esse, & iustus auer-
 sus esse poterit iniustus. Itaque nec de te præsumas,
 nec de illo desperes. Hæc ille in Psalmum quinquage-
 simum primum. Neque verò est, quod sibi quisquam
 de affuturo blandiatur cælesti præsidio: quod vti pa-
 ratum est humilibus, vigilantibus, petentibus atque
 pulsantibus, assidueque pendentibus de manibus cru-
 cifixi: ita facilè sibi placentes, dormitantes, nimirumque
 securos, suæ imbecillitati relinquit ac desertos esse pa-
 titur. Hinc cum dixisset ille in abundantia cordis sui,
 Non mouebor in æternum; statim insolentiæ huius
 pœnam se subiisse memorauit, dicēs: Auertisti faciem
 tuam à me, & cōtinuò, ruina videlicet mea, factus sum
 contur-

conturbatus. Quapropter cum metu, inquit Paulus, & tremore, vestram salutem operamini. Deus enim est qui operatur in vobis velle & perficere, pro bona sua voluntate. Et rursus ad Hebræos cap. 12. Regnum, inquit, immobile suscipientes, habemus gratiam per quam seruiamus placentes Deo cum metu & reuerentia. Etenim Deus noster, ignis consumens est. Propter hoc ipsum, & illa resonat de Psalmis omni obseruatione digna vox: Seruite Domino in timore, & exultate ei cū tremore. Videte, inquit Augustinus, quēadmodum eloquium Dei in nostra felicitate tollat nobis securitatem. Seruite Domino in timore, & exultate ei cum tremore. In exultatione, vt gratias agamus: in tremore, ne cadamus. Et addit: Apprehēdite disciplinam, ne quando irascatur Dominus, & pereatis de via iusta. Non ait, ne quādo irascatur Dominus, & nō vos introducat in viā iustā: sed iam illic ambulātes, sic terredos iudicauit, vt diceret; Ne pereatis de via iusta. Atqui vnde, inquis, etiā iusto tantū periculi? Nimirum à superbia, quæ in ipsis propriè rectè factis cauenda est, id est, in ipsa via iusta: ne homo (inquit beatus Augustinus) dum quod Dei est, deputat suum; amittat quod Dei est, & redeat ad suum. Idcirco D. Hieronymus sic virginē hortabatur Eustochium: Nolo tibi superbiam venire de proposito, sed timorem. Nemo inter serpentes & scorpiones tutus ingreditur: magnis inimicorum circumdamur agminibus: hostium plena sunt omnia. Quamdiu hoc fragili corpore detinemur, quamdiu habemus thesaurum istum in vasis fictilibus, & concupiscit spiritus aduersus carnē, & caro aduersus spiritum, nulla est certa victoria. Aduersarius noster diabolus, tanquam leo rugiens, aliquem deuorare quærens, circumit. Si Apostolus vas electionis, & separatus in Euangelium Christi, ob carnis aculeos & incentiuas vitiorum, reprimat corpus suum, & seruituti subijcit,

*Ambr. lib. 3.
in Lucam.
Philip. 2.*

In Psal. 50.

*Lib. de natura
& grat. c. 33.*

ne alijs prædicans, ipse reprobus inueniatur: si post nuditatem, ieiunia, fames, carceres, flagella, supplicia, in semetipsum reuersus, exclamat: Infelix ego homo, quis me liberabit de corpore mortis huius! tu te putas securam esse debere? Caue, quæso, ne quando de te dicat Deus: Virgo Israël cecidit, & non est qui suscitet eam. Sic Hieronymus. Qui quod de Paulo commemorat, etiam atque etiam considerandum est. Si enim ille (vt Augustinus ait) tantus Apostolus potuit extolli magnitudine reuelationum, vt ideo, ne qua illi inde surreperet elatio quæ ipsum subuerteret, angelum Satanæ pateretur, qui eum tanquam puerum colaphiseret; quis de se possit esse securus? De nostra ergo stabilitate, inquit Cyprianus, certum nihil habemus; qui sine cessatione concutimur, inter fluctus sæculi sustinentes procellosos insultus. Hic autem illæ nostræ sunt ad vincendum vires, hoc robur atque præsidium, si de crucis per singulos actus auxilio fidamus quàm maximè: atque id humilibus sedulisq. precibus, qualibet oborta tæratione, ambiamus. Id quod forsitan prouestiores quidam, & qui se à perfectionis culmine haud procul abesse arbitrentur, non admodum ad se peruenire censebunt. Iustitiæ namque habitu confirmato, longioris que vite iam magnis exercitiis roborato & aucto, victores se fore præsentem virtute, haud immerito sperabunt. verùm falluntur hi plurimum, nec se tum maximè periclitari vident, cum minus periculi pertimescunt. Quanquam enim ij quos iam recens è corno peccatorum, Domini extraxit manus, ob prioris vite consuetudinem obliuiscunturque eo magis cupiditates, quo magis eis noua iam morum commutatione resistitur, periculum suum quotidie sentiant, tamen & ij qui multum in virtutum via processerunt, longeque à tergo vitia reliquisse videntur, bonis etiam operibus abundantes, haudquaquam periculo carent maximo.

In Psal. 130.

Lib. de sing.
clericorum.

quædam s. d. d.

quod quo minus sentitur, eo magis suspectum haberi debet, studiosiusque cauendum est. Etenim cæteris vitæ vitii debellatis, vna bonis operibus, magnisque virtutibus insidiatur superbia: quæ dum incautum minusque prouidentem extulit, repenti in scelera maxima læpe præcipitat: aut si non aliam affert manifestiorem scelerum perniciem, vbi subinde propter confusionem agnitionemque sui, ad inungendos oculos collyrij medicina parata est: grauissima tamen hæc peste necat, quod bonorum operum fructum intercipit. In quibus dum sibi placet, efficit vt nihil placeat Deo, solamque virtutum inanem speciem, ac veluti corticem, corrosa consumptaque soliditate, relinquit. Nam subducta humilitate, ait Chrysostomus, etiam si ad ipsum vsque cælum, conuersationis sublimitate peruenias, simul omnia subtrahuntur, atque in finem pessimum relabuntur. Etenim siue orationem, siue ieiunium, siue misericordiam, siue pudicitiam, siue aliud quid bonorum, absque humilitate congreges; statim cuncta defluunt, cunctaque depereunt. Idemque de vanæ gloriæ cupiditate differens, Clam, inquit, hæc ingreditur bestia, cunctaque bene oriëntia, intus maxima cum quiete & absque vlllo sensu perdentis exportat. Præclare igitur D. Augustinus admonuit, enarrans Psalmum 62. Nemo dicat: Protegat me Christus cum paruulus sum, quasi aliquando ad tantam magnitudinem possit peruenire, quæ sibi sufficiat. Sine protectione Dei nihil es; semper ergo ab illo protegi velimus. Et Prosper ad Demetriadem virginem, Quia, inquit, inter vitia aut nulla est aut rara iactantia, & facile spernitur, qui de opprobrio gloriatur; malum superbiæ maximè virtutibus est cauendum, quia nullis opportunius insidiatur, quàm quibus laus iusta debetur. Cum ergo per ineffabilem misericordiam Dei captiuis libertas, perditis salus, mortuis vita reparatur: cum in sacramento

*In Matthæo
homilia 25.*

*Homilia 29.
in Mattheo.*

Crucis & Resurrectionis Christi, ad nouitatem redit
 vetustas, & ad innocentiam regeneratur impietas, an-
 tiquus hostis malignius fremit, & acrius inardescit: &
 cum innumeris nocendi artibus humanum genus ni-
 tatur auertere, ferens discordias, incitans iras, acuen-
 cupiditates, suadens turpia, falsa commentans, & er-
 rorum laqueos per opinionum commenta multiplicans,
 plus vitur de virtute, quam lætatur de fragilitate la-
 bentium. Multi enim seruiens Deo, & in lege eius
 die ac nocte meditantes, crucifixerunt carnem suam
 cum desiderijs & concupiscentijs, omniumque illece-
 brarum incentiua domuerunt: non damnis victi, non
 persecutionibus fracti, non prosperitatibus deprauati,
 mundum istum nec dilexere obsequentem, nec timuerunt
 terrentem. Tantam itaque firmitatem & tam sublimem
 propositum, qua impugnatione posset diabolus adori-
 riri, nisi ut quibus non potuerat persuadere vitiorum
 amorem, immitteret laudis cupiditatem? & inde no-
 uissima instrueretur tentatio, vnde nocuit prima de-
 ceptio? Non itaque desidiosus & tepidis, neque inertibus
 & incultis, sed magis quibusdam animis sedulis, &
 bonorum actuum probitate luculentis, per gloriam
 irrepsit humanam; & quos impulsione non mouit, elatione
 deiecit. Quanto enim clariores erant meritis, tanto
 eos aptiores suis inuenit insidijs. In Paradiso namque
 Ecclesie constitutos, & virtutum delicijs abundantes,
 ad confidentiam liberi incitauit arbitrij: ut profectus
 suos in se constituerent, & ad arborem propriae volun-
 tatis, manum presumptionis extenderent. Et hæc quidem
 D. Prosper de perfectorum periculo scripta reliquit.
 Quam eius vtilissimam doctrinam D. Augustinus vna
 hac breui sententia complexus fuerat: Quo primum
 vitio superatus est homo, hoc vltimum vincit.
 Cum enim omnia peccata superauerit, manet periculum,
 ne bene sibi mens conscia, in se potius quam in

Domino

Domino gloriatur. Illa quoque à diuo Prospero inter eiusdem sententias numeratur: Omnia vitia in malefactis tantummodo valere: solam superbiam etiam in rectè factis esse cauendam. Nam, vt hoc ipse Prosper carmine reddidit,

Sola est innumeris armata superbia telis,

Epigram. 48.

Cui possunt vires & bene gesta dare.

Non ergo nimium (ait D. Chrysoſtomus) confidant qui ſtant: ſed ſecum crebrò illud reputèt: Qui æſtimat ſe ſtare, videat ne cadat. Nouimus enim multos ad ipſius cæli ferè verticem conſcendiſſe, omnes virtutes numero habuiſſe, deſerta deuiàque loca, à vita hominum aliena coluiſſe; ac denique feminam ne in ſomnis quidem vidiffè: & tamen negligentia lapſos, ad vitiorum barathrum deueniſſe. Et infrà: Caueamus, ait, chariſſimi, & per anguſtum iter illis contemptis ita pergamus, vt conſidere & timere verè videamur. timentes, quoniã ex vtraque parte varia præcipitia ſunt; confidentesque, quoniã Ieſus dux noſter eſt, maturè viam ſobrij atque vigiles pergamus. Non enim ſumus nos ſtabiliores quàm Dauid, qui parua negligentia in profundũ peccati detruſus fuit. Hęc D. Chryſoſtomus.

*Homil. 27. in
Matthæum.*

CAPVT VIII.

Quanto in errore verſentur qui nunc aſſerunt hominem ſemel à peccato & diabolo liberatum, in priorem ſeruitutem recidere non poſſe.

Cum igitur nec ipſa quidem, que haberi in hac vita poteſt, iuſtitie qualiſcũque perfectio ſecura ſit, ab omni que ruinæ periculo remota; ſed ob id ipſum magis metuere debeat, quòd aduerſarius noſter diabolus, ad acriùs impugnandum, clariori virtute prouocetur: per facile eſt erroris abſurditatem, in quo nonnulli hac quoque tempeſtate verſantur, & animaduertere, & conuincere. quo is qui ſemel ſit peccati ſeruitute liberatus, veraque donatus iuſtitia, cadere deinceps